

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра суспільних дисциплін

07-03-427М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять та самостійного вивчення
з навчальної дисципліни
«Методика викладання історії в закладах ПЗСО»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Історія»
спеціальності 014 «Середня освіта (Історія)»
денної і заочної форм навчання

Рекомендовано науково -
методичною радою ННІЕМ
Протокол № 5 від 14.11.2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення з навчальної дисципліни «Методика викладання історії в закладах ПЗСО» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Історія» спеціальності 014 «Середня освіта (Історія)» денної і заочної форм навчання [Електронне видання] / Олексін Ю. П. – Рівне : НУВГП, 2023. – 12 с.

Укладач: Олексін Ю. П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Олексін Ю. П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності
014.03 Середня освіта (Історія)

Прищеп О. П.

© Ю. П. Олексін, 2023
© НУВГП, 2023

Передмова

Вивчення дисципліни «Методика викладання історії в закладах ПЗСО» передбачає підготовку національної еліти, яка здатна оволодіти освітньо-світоглядною парадигмою гуманітаризації, гуманізації і демократизації освіти, забезпечує різнобічний розвиток особистості здобувачів освіти.

Для успішного здійснення професійної педагогічної діяльності необхідними є знання з дидактики, методики навчання і володіння спеціально-предметною та психолого- педагогічною компетенцією.

Метою вивчення навчальної дисципліни є пізнання закономірностей педагогічної діяльності та методики навчання суспільствознавчих дисциплін; формування потреби в особистісному педагогічному розвитку, формування, вміння досягати індивідуальних цілей у процесі професійної діяльності, оволодіння системою – дидактичних знань, які сприятимуть ефективності професійної діяльності та сприятимуть підвищенню педагогічної культури та професійної етики в галузі історії.

Плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема: Історичні аспекти розвитку історичної науки

Вид заняття: семінар - бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

План

1. Виникнення та розвиток методики викладання історії як науки.
2. Розвиток історичної освіти та методики викладання історії в інших країнах.
3. Сучасна шкільна історична освіта в Україні

Узагальнення вивченого: виконання вправ, тестовий контроль знань

Література:

1. Теорія та методика навчання історії: Курс лекцій : навчальний посібник для студентів / упорядник П. І. Горохівський. Умань : ПП Жовтий О., 2015. 308 с.
2. Лотоцька А., Пасічник А. Організація дистанційного навчання в школі : методичні рекомендації. Методичний посібник. 2020.
3. Яковенко Г. Г. Методика навчання історії : навчально-методичний посібник. Харків : Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.
4. Методика навчання історії в школі / О. І. Пометун, Г. О. Фрейман. К. : Генеза, 2010. 328 с.
5. Мисан В. Сучасний урок історії : навч. метод. посіб. К. : Шкільний світ, 2010. 118 с.

Семінарське заняття № 2

Тема: Зміст вивчення історії

Вид заняття: семінар - бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми

План

1. Основні компоненти змісту історичної освіти.
2. Історичні факти і їх класифікація.
3. Теоретичний матеріал в історичних курсах.
4. Емпіричний і теоретичний рівні засвоєння учнями навчального історичного матеріалу.
5. Співвідношення фактів і теорії в курсах основної школи

Узагальнення вивченого: виконання вправ, тестовий контроль знань

Література:

1. Теорія та методика навчання історії: Курс лекцій : навчальний посібник для студентів / упорядник П. І. Горохівський. Умань : ПП Жовтий О., 2015. 308 с.
2. Лотоцька А., Пасічник А. Організація дистанційного навчання в школі : методичні рекомендації. Методичний посібник. 2020.

3. Яковенко Г. Г. Методика навчання історії : навчально-методичний посібник. Харків : Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.
4. Методика навчання історії в школі / О. І. Пометун, Г. О. Фрейман. К. : Генеза, 2010. 328 с.
5. Мисан В. Сучасний урок історії : навч. метод. посіб. К. : Шкільний світ, 2010. 118 с.

Семінарське заняття № 3

Тема: Вибір методів навчання історії

Вид заняття: семінар-практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота, розв'язування задач

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми

План

1. Особливості основних груп методів навчання історії.
2. Частково-пошуковий (евристичний) метод навчання історії.
3. Дослідницький метод навчання історії.
4. Усне слово вчителя.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, тестовий контроль знань

Література:

1. Теорія та методика навчання історії: Курс лекцій : навчальний посібник для студентів / упорядник П. І. Горохівський. Умань : ПП Жовтий О., 2015. 308 с.
2. Лотоцька А., Пасічник А. Організація дистанційного навчання в школі : методичні рекомендації. Методичний посібник. 2020.
3. Яковенко Г. Г. Методика навчання історії : навчально-методичний посібник. Харків : Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.
4. Методика навчання історії в школі / О. І. Пометун, Г. О. Фрейман. К. : Генеза, 2010. 328 с.
5. Мисан В. Сучасний урок історії : навч. метод. посіб. К. : Шкільний світ, 2010. 118 с.

Семінарське заняття № 4

Тема: Урок історії: перспективи та проблеми

Вид заняття: семінар - дискусія

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми

План

1. Вимоги до сучасного уроку історії.
2. Типи уроків історії.
3. Структура уроку історії.
4. Підготовка вчителя до уроку.
5. Інтегрований урок.

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ, тестовий контроль знань

Література:

1. Теорія та методика навчання історії: Курс лекцій : навчальний посібник для студентів / упорядник П. І. Горохівський. Умань : ПП Жовтий О., 2015. 308 с.
2. Лотоцька А., Пасічник А. Організація дистанційного навчання в школі : методичні рекомендації. Методичний посібник. 2020.
3. Яковенко Г. Г. Методика навчання історії : навчально-методичний посібник. Харків : Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.
4. Методика навчання історії в школі / О. І. Пометун, Г. О. Фрейман. К. : Генеза, 2010. 328 с.
5. Мисан В. Сучасний урок історії : навч. метод. посіб. К. : Шкільний світ, 2010. 118 с.
6. Мирошніченко В. О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності (для спеціальності - Історія) : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури». 2019. 296 с.

Семінарське заняття № 5

Тема: Нові освітні технології та моделі навчання з історії: технологізація навчання

Вид заняття: семінар - практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми

План

- 1.Характеристика основних моделей навчання історії.
- 2.Методика застосування інтерактивних технологій навчання у закладах.
- 3.Структура інтерактивного уроку історії.
- 4.Вимоги, проблеми, труднощі впровадження інтерактивного навчання.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, тестовий контроль знань

Література:

1. Теорія та методика навчання історії: Курс лекцій : навчальний посібник для студентів / упорядник П. І. Горохівський. Умань : ПП Жовтий О., 2015. 308 с.
2. Лотоцька А., Пасічник А. Організація дистанційного навчання в школі : методичні рекомендації. Методичний посібник. 2020.
3. Яковенко Г. Г. Методика навчання історії : навчально-методичний посібник. Харків : Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.
4. Методика навчання історії в школі / О. І. Пометун, Г. О. Фрейман. К. : Генеза, 2010. 328 с.
5. Мисан В. Сучасний урок історії : навч. метод. посіб. К. : Шкільний світ, 2010. 118 с.
- 6.Мирошниченко В. О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності (для спеціальності - Історія) : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури». 2019. 296 с.

Семінарське заняття № 6

Тема: Методичний практикум складання календарних та поурочних планів.

Вид заняття: семінар - практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми

План

1. Етапи підготовки вчителя до уроку.
2. Методика складання календарних планів.
3. Методика складання поурочних планів.
4. Вимоги до підготовки вчителя історії до уроку.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, тестовий контроль знань

Література:

1. Теорія та методика навчання історії: Курс лекцій : навчальний посібник для студентів / упорядник П. І. Горохівський. Умань : ПП Жовтий О., 2015. 308 с.
2. Лотоцька А., Пасічник А. Організація дистанційного навчання в школі : методичні рекомендації. Методичний посібник. 2020.
3. Яковенко Г. Г. Методика навчання історії : навчально-методичний посібник. Харків : Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.
4. Методика навчання історії в школі / О. І. Пометун, Г. О. Фрейман. К. : Генеза, 2010. 328 с.
5. Мисан В. Сучасний урок історії : навч. метод. посіб. К. : Шкільний світ, 2010. 118 с.
6. Мирошниченко В. О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності (для спеціальності - Історія) : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури». 2019. 296 с.

Семінарське заняття № 7

Тема: Методи та технології інноваційного навчання історії

Вид заняття: семінар-практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота, розв'язування задач

Мотивація навчання особистісне і професійне

самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми

План

1. Сутність педагогічних технологій.
2. Функції педагогічних технологій.
3. Вимоги до педагогічних технологій.
4. Інноваційні методи навчання історії.
5. Наочний метод у навчанні історії.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, тестовий контроль знань

Література:

1. Теорія та методика навчання історії: Курс лекцій : навчальний посібник для студентів / упорядник П. І. Горохівський. Умань : ПП Жовтий О., 2015. 308 с.
2. Лотоцька А., Пасічник А. Організація дистанційного навчання в школі : методичні рекомендації. Методичний посібник. 2020.
3. Яковенко Г. Г. Методика навчання історії : навчально-методичний посібник. Харків : Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.
4. Методика навчання історії в школі / О. І. Пометун, Г. О. Фрейман. К. : Генеза, 2010. 328 с.
5. Мисан В. Сучасний урок історії : навч. метод. посіб. К. : Шкільний світ, 2010. 118 с.
6. Мирошниченко В. О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності (для спеціальності - Історія) : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури». 2019. 296 с.

Семінарське заняття № 8

Тема: Позакласна та позаурочна робота з історії

Вид заняття: семінар-практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми

План

1. Особливості позакласної та позаурочної роботи з історії.
2. Форми позакласних занять.
3. Позакласне читання з історії.
4. Екскурсійна робота учителя.

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ.

Література:

1. Теорія та методика навчання історії: Курс лекцій : навчальний посібник для студентів / упорядник П. І. Горохівський. Умань : ПП Жовтий О., 2015. 308 с.
3. Яковенко Г. Г. Методика навчання історії : навчально-методичний посібник. Харків : Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.
4. Методика навчання історії в школі / О. І. Пометун, Г. О. Фрейман. К. : Генеза, 2010. 328 с.
5. Мисан В. Сучасний урок історії : навч. метод. посіб. К. : Шкільний світ, 2010. 118 с.

Семінарське заняття №9

Тема: Академічна дорочесність на уроках історії. Методика роботи з історичними документами

Вид заняття: семінар-практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми

План

1. Академічна дорочесність на уроках історії. Проблема інтерпретації навчальних текстів на уроках історії.
2. Значення застосування історичних документів.
3. Функціональні можливості історичного документа як засобу навчання.
4. Наукові методи оцінки історичних документів.
5. Вимоги до історичних документів, відібраних для уроку.

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ.

Література:

1. Теорія та методика навчання історії: Курс лекцій : навчальний посібник для студентів / упорядник П. І. Горохівський. Умань : ПП Жовтий О., 2015. 308 с.
2. Лотоцька А., Пасічник А. Організація дистанційного навчання в школі : методичні рекомендації. Методичний посібник. 2020.
3. Яковенко Г. Г. Методика навчання історії : навчально-методичний посібник. Харків : Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.
4. Методика навчання історії в школі / О. І. Пометун, Г. О. Фрейман. К. : Генеза, 2010. 328 с.
5. Мисан В. Сучасний урок історії : навч. метод. посіб. К. : Шкільний світ, 2010. 118 с.
6. Мирошниченко В. О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності (для спеціальності - Історія) : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури». 2019. 296 с.

Семінарське заняття № 10

Тема: Використання мультимедійних засобів на уроках історії

Вид заняття: семінар-практикум

Методи: бесіда, діагностика знань, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми

План

1. Формування мультимедійної компетентності вчителя історії
2. Методика використання мультимедійних засобів на уроках історії.
3. Аудіо- та відеозасоби навчання історії.
4. Комп'ютерна уроці історії.

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ.

Література:

1. Теорія та методика навчання історії: Курс лекцій : навчальний посібник для студентів / упорядник П. І. Горохівський. Умань : ПП

Жовтий О., 2015. 308 с.

2. Лотоцька А., Пасічник А. Організація дистанційного навчання в школі : методичні рекомендації. Методичний посібник. 2020.

3. Яковенко Г. Г. Методика навчання історії : навчально-методичний посібник. Харків : Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.

4. Методика навчання історії в школі / О. І. Пометун, Г. О. Фрейман. К. : Генеза, 2010. 328 с.

5. Мисан В. Сучасний урок історії : навч. метод. посіб. К. : Шкільний світ, 2010. 118 с.

6. Мирошниченко В. О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності (для спеціальності - Історія) : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури». 2019. 296 с.